

## అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

### విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।  
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

### శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।  
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

### శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।  
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

### వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।  
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

### అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-  
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,  
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,  
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-  
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,  
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,  
యథాశక్తి, ఏకాదశాధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన  
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః



వినం హి విపులప్రాణమ్ అద్య హత్వా వృకోదరమ్ ।  
సంభక్త్య జరయిష్యామి యథాగస్త్యో మహాసురమ్ ॥ 11-37॥

వీవముక్తస్తు ధర్మాత్మా సత్యసంధో యుధిష్ఠిరః ।  
నైతదస్తీతి సక్రోధః భర్తృయామాస రాక్షసమ్ ॥ 11-38॥

తతో భీమో మహాబాహుఃఆరుజ్య తరసా ద్రుమమ్ ।  
దశవ్యామమథోద్విద్ధం నిష్పత్రమకరోత్తదా ॥ 11-39॥

చకార సజ్యం గాండీవం వజ్రనిష్పేషగౌరవమ్ ।  
నిమేషాంతరమాత్రేణ తథైవ విజయోఽర్జునః ॥ 11-40॥

నివార్య భీమో జిష్ణుం తం తద్రక్షో మేఘనిఃస్వనమ్ ।  
అభిద్రుత్యాబ్రవీద్వాక్యం తిష్ఠతిష్ఠేతి భారత ॥ 11-41॥

ఇత్యుక్త్యైనమతిక్రుద్ధః కక్ష్యాముత్పీడ్య పాండవః ।  
నిష్పిష్య పాణినా పాణిం సందష్టాష్టపుటో బలీ ॥ 11-42॥

తమభ్యధావద్వేగేన భీమో వృక్షాయుధస్తదా ।  
యమదండప్రతీకాశం తతస్తం తస్య మూర్ధని ॥ 11-43॥

పాతయామాస వేగేన కులిశం మఘనానివ ।  
అసంభ్రాంతం తు తద్రక్షః సమరే ప్రత్యదృశ్యత ॥ 11-44॥

చిక్షేప చోల్మకం దీప్తమ్ అశనిం జ్వలితామివ ।  
తదుదస్తమలాతం తు భీమః ప్రహారతాం వరః ॥ 11-45॥

పదా సవ్యేన చిక్షేప తద్రక్షః పునరావ్రజత్ ।  
కిర్మీరశ్చాపి సహసా వృక్షముత్పాట్య పాండవమ్ ॥ 11-46॥

దండపాణిరివ క్రుద్ధః సమరే ప్రత్యధావత ।  
తద్వృక్షయుద్ధమభవత్ మహీరుహవినాశనమ్ ॥ 11-47॥

వాలిసుగ్రీవయోర్భాత్రోః యథా స్త్రీకాంక్షిణోః పురా |  
శీర్షయోః పతితా వృక్షాః బిభిదుర్మైకథా తయోః || 11-48 ||

యథైవోత్పలపత్రాణి మత్తయోర్ద్విపయోస్తథా |  
ముంజవజ్జర్జరీ భూతాః బహవస్తత్ర పాదపాః || 11-49 ||

తద్వృక్షయుద్ధమభవత్ ముహూర్తం భరతర్షభ |  
రాక్షసానాం చ ముఖ్యస్య నరాణాముత్తమస్య చ || 11-50 ||

తతః శిలాం సముత్క్షిప్య భీమస్య యుధి తిష్ఠతః |  
ప్రాహిణోద్రాక్షసః క్రుద్ధః భీమశ్చ న చచాల హ || 11-51 ||

తం శిలాతాడనజడం పర్యధావత రాక్షసః |  
బాహువిక్షిప్తకిరణః స్వర్భానురివ భాస్కరమ్ || 11-52 ||

తావన్యోన్యం సమాశ్లిశ్య ప్రకర్షంతౌ పరస్పరమ్ |  
ఉభావపి చకాశేతే ప్రవృద్ధౌ వృషభావివ || 11-53 ||

తయోరాసీత్సుతుములః సంప్రహారః సుదారుణః |  
నఖదంష్ట్రాయుధవతోః వ్యాఘ్రయోరివ దృష్టయోః || 11-54 ||

దుర్యోధననికారాచ్చ బాహువీర్యాచ్చ దర్పితః |  
కృష్ణానయనదృష్టశ్చ వ్యవర్థత వృకోదరః || 11-55 ||

అభిపద్యచ బాహుభ్యాం ప్రత్యగృహ్ణోదమర్షితః |  
మాతంగమివ మాతంగః ప్రభిన్నకరటాముఖమ్ || 11-56 ||

స చాప్యేనం తతో రక్షః ప్రతిజగ్రాహ వీర్యవాన్ |  
తమాక్షిపద్భీమసేనో బలేన బలినాం వరః || 11-57 ||

తయోర్భుజవినిష్ఠేషాత్ ఉభయోర్బలినోస్తదా |  
శబ్దః సమభవత్ ఘోర వేణుస్ఫోటసమో యుధి || 11-58 ||

అధైనమాక్షిప్య బలాత్ గృహ్య మధ్యే వృకోదరః ।  
ధూనయామాస వేగేన వాయుశ్చండ ఇవ ద్రుమమ్ ॥ 11-59॥

స భీమేన పరామృష్టః దుర్బలో బలినా రణే ।  
వ్యస్పందత యథాప్రాణం విచక్షర్ష చ పాండవమ్ ॥ 11-60॥

తత ఏనం పరిశ్రాంతముపలక్ష్య వృకోదరః ।  
యోక్తయామాస బాహుభ్యాం పశుం రశనయా యథా ॥ 11-61॥

వినదంతం మహానాదం భిన్నభేరీస్వనం బలీ ।  
భ్రామయామాస సుచిరం విస్ఫురంతమచేతసమ్ ॥ 11-62॥

తం విషీదంతమాజ్ఞాయ రాక్షసం పాండునందనః ।  
ప్రగృహ్య తరసా దోర్భ్యాం పశుమారమమారయత్ ॥ 11-63॥

ఆక్రమ్య చ కటీదేశే జానునా రాక్షసాధమమ్ ।  
పీడయామాస పాణిభ్యాం కంఠం తస్య వృకోదరః ॥ 11-64॥

అథ జర్జరసర్వాంగం వ్యావృత్తనయనోల్బణమ్ ।  
భూతలే భ్రామయామాస వాక్యం చేదమువాచ హ ॥ 11-65॥

హిడింబబకయోః పాప న త్వమశ్రుప్రమార్జనమ్ ।  
కరిష్యసి గతశ్చాపి యమస్య సదనం ప్రతి ॥ 11-66॥

ఇత్యేవముక్త్యా పురుషప్రవీరః తం రాక్షసం క్రోధపరీతచేతాః ।  
విప్రస్తవస్రాభరణం స్ఫురంతమ్ ఉద్రాంతచిత్తం వ్యసుముత్ససర్జ ॥ 11-67॥

తస్మిన్వతే తోయదతుల్యరూపే కృష్ణాం పురస్కృత్య నరేంద్రపుత్రాః ।  
భీనుం ప్రశస్యాథ గుణైరనేకైః హృష్టాస్తతో ద్వైతవనాయ జగ్ముః ॥ 11-68॥

విదుర ఉవాచ

వీనం వినిహతః సంఖ్యే కిర్మోరో మనుజాధిప ।  
భీమేన వచనాత్తస్య ధర్మరాజస్య కౌరవ ॥ 11-69॥

తతో నిష్కంటకం కృత్వా వనం తదపరాజితః ।  
ద్రౌపద్యా సహ ధర్మజ్ఞః వసతిం తామువాస హ ॥ ॥11-70॥

సమాశ్వాస్య చ తే సర్వే ద్రౌపదీం భరతర్షభాః ।  
ప్రహృష్టమనసః ప్రీత్యా ప్రశశంసుర్బుకోదరం ॥ ॥11-71॥

భీమబాహుబలోత్పిష్టే వినష్టే రాక్షసే తతః ।  
వివిశుస్తే వనం వీరాః క్షేమం నిహతకంటకమ్ ॥ ॥11-72॥

స మయా గచ్ఛతా మార్గే వినికీర్ణో భయావహః ।  
వనే మహతి దుష్టాత్మా దృష్టో భీమబలాద్ధతః ॥ ॥11-73॥

తత్రాశ్రౌషమహం చైతత్కర్మ భీమస్య భారత ।  
బ్రాహ్మణానాం కథయతాం యే తత్రాసన్ సమాగతాః ॥ ॥11-74॥

వైశంపాయన ఉవాచ

ఏవం వినిహతం సంఖ్యే కిర్మీరం రక్షసాం వరమ్ ।  
శ్రుత్వా ధ్యానపరో రాజా నిశశ్వాసార్తవత్తదా ॥ ॥11-75॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత కిర్మీరవధపర్వణి  
విదురవాక్యే ఏకాదశో ఽధ్యాయః ॥ 11 ॥



# శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి



## అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

౦ ఖ ంs ళ+ ి ఱET«౦ + < ఖ H s j ఱD q y ౦౨ స్తుతే ॥

## అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।  
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

## అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।  
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

## అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।  
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

